



Liechtensteins associering till Schengenregelverket

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition 2010/11:159 Liechtensteins associering till Schengenregelverket.

I propositionen föreslås lagändringar till följd av att Liechtenstein ansluter sig till avtalet mellan Europeiska unionen, Europeiska gemenskapen och Schweiz om Schweiz associering till Schengenregelverket och till avtalet mellan Europeiska unionen och Schweiz om kriterier och mekanismer för att fastställa vilken stat som ska ansvara för handläggningen av en asylansökan som görs i en medlemsstat eller i Schweiz. Lagändringarna föreslås träda i kraft den dag regeringen bestämmer.

Det har inte väckts några motioner med anledning av propositionen.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag med en redaktionell ändring.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Utskottets överväganden	5
Liechtensteins associering till Schengenregelverket	5
Utskottets ställningstagande	5
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	6
Propositionen	6
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	7

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Liechtensteins associering till Schengenregelverket

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (2000:343) om internationellt polisiärt samarbete, med den ändringen i 1 § andra stycket att ”3 §” ska bytas ut mot ”3 och 3 a §§”,
2. lag om ändring i lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål,
3. lag om ändring i utlänningslagen (2005:716), och
4. lag om ändring i lagen (2005:754) om transitering av tredjelandsmedborgare.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2010/11:159 punkterna 1–4.

Stockholm den 8 november 2011

På justitieutskottets vägnar

Morgan Johansson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Morgan Johansson (S), Johan Linander (C), Krister Hammarbergh (M), Ewa Thalén Finné (M), Kerstin Haglö (S), Ulrika Karlsson i Uppsala (M), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S), Patrick Reslow (M), Maria Ferm (MP), Caroline Szyber (KD), Kent Ekeröth (SD), Lena Olsson (V), Carl-Oskar Bohlin (M) och Roger Haddad (FP).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I januari 2008 ingick Schweiz ett avtal med Europeiska unionen (EU) och Europeiska gemenskapen (EG) om Schweiz associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket (Schweiz associationsavtal till Schengenregelverket). I artikel 16 i avtalet anges att Liechtenstein får ansluta sig till avtalet genom ett protokoll till avtalet som fastställer rättigheter och skyldigheter för var och en av de avtalslutande parterna.

Sedan kommissionen i februari 2006 bemyndigats av rådet, hölls förhandlingar om protokollet med Liechtenstein och Schweiz. Vid ministerrådet för rättsliga och inrikes frågor möte den 28 februari 2008 undertecknades protokollet (Liechtensteins anslutningsprotokoll till Schengenregelverket) med förbehåll för att det senare skulle godkännas. Protokollet godkändes vid ministerrådet för sysselsättning och socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågors möte den 7 mars 2011.

Inom Justitiedepartementet utarbetades ett utkast till proposition om Liechtensteins associering till Schengenregelverket. I utkastet föreslogs att riksdagen skulle godkänna Liechtensteins anslutningsprotokoll. Vidare föreslogs de lagändringar som Liechtensteins associering bör föranleda. Utkastet har remissbehandlats. Remissvaren finns tillgängliga i ärendet (dnr Ju2009/2029/PO). Den 8 april 2009 överlämnades propositionen 2008/09:179 Liechtensteins associering till Schengenregelverket till riksdagen. Propositionen återkallades den 19 maj 2009 genom regeringens skrivelse 2008/09:215.

Efter Lissabonfördragets ikraftträdande den 1 december 2009 krävs inte längre riksdagens godkännande av Liechtensteins anslutningsprotokoll.

Samtidigt med associationsavtalet till Schengenregelverket ingick Schweiz ett avtal med EG om kriterier och mekanismer för att fastställa vilken stat som ska ansvara för handläggningen av en asylansökan som görs i en medlemsstat eller i Schweiz. I artikel 15 i det avtalet anges att Liechtenstein får ansluta sig till avtalet genom ett protokoll till avtalet som fastställer rättigheter och skyldigheter för var och en av de avtalslutande parterna. Detta protokoll (Liechtensteins anslutningsprotokoll till Dublinförordningen) undertecknades och godkändes samtidigt som Liechtensteins anslutningsprotokoll till Schengenregelverket.

De protokoll som det ovan hänvisas till finns som bilagor i regeringens proposition.

Enligt regeringens bedömning är förslaget av sådant slag att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i *bilaga 1* och lagförslagen finns i *bilaga 2*.

Utskottets överväganden

Liechtensteins associering till Schengenregelverket

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag, med en redaktionell ändring.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås lagändringar till följd av att Liechtenstein ansluter sig till avtalet mellan Europeiska unionen, Europeiska gemenskapen och Schweiz om Schweiz associering till Schengenregelverket och till avtalet mellan Europeiska unionen och Schweiz om kriterier och mekanismer för att fastställa vilken stat som ska ansvara för handläggningen av en asylansökan som görs i en medlemsstat eller i Schweiz. Lagändringarna innebär att sådana bestämmelser som rör samarbetet med länder som ingår i Schengensamarbetet utvidgas till att omfatta även Liechtenstein och att det tydliggörs att Dublinförordningen ska tillämpas även i förhållande till Liechtenstein.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den dag regeringen bestämmer.

Utskottets ställningstagande

Propositionen har inte föranlett något motionsyrkande eller några andra invändningar under utskottsbehandlingen. Utskottet finner att regeringens lagförslag är ändamålsenligt utformade. Utskottet noterar dock att vad gäller 1 § andra stycket förslaget om lag om ändring i lagen (2000:343) om internationellt polisiärt samarbete har inte lagförslaget utgått från senaste lydelse (se SFS 2011:904). Utskottet föreslår att riksdagen antar lagförslagen med den redaktionella ändring som anförts.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2010/11:159 Liechtensteins associering till Schengenregelverket:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2000:343) om internationellt polisiärt samarbete,
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål,
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716),
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2005:754) om transitering av tredjelandsmedborgare.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:343) om internationellt polisiärt samarbete

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (2000:343) om internationellt polisiärt samarbete ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Denna lag tillämpas på polisiärt samarbete mellan Sverige och andra medlemsstater i Europeiska unionen samt Island, Norge och Schweiz, i den utsträckning Sverige i en internationell överenskommelse har gjort sådana åtaganden som avses i denna lag.

Föreskrifterna i 3 § gäller även i förhållande till andra stater än dem som anges i första stycket.

*Föreslagen lydelse*1 §¹

Denna lag tillämpas på polisiärt samarbete mellan Sverige och andra medlemsstater i Europeiska unionen samt Island, Norge, Schweiz och *Liechtenstein*, i den utsträckning Sverige i en internationell överenskommelse har gjort sådana åtaganden som avses i denna lag.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

¹ Senaste lydelse 2006:903.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 6 § och 4 kap. 20 § lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

6 §¹

En ansökan om rättslig hjälp i Sverige enligt denna lag *skall* ges in till Justitiedepartementet, som lämnar ansökan till Åklagarmyndigheten eller till behörig domstol om inte ansökan *skall* prövas av regeringen. Justitiedepartementet kan efter samråd med Åklagarmyndigheten lämna ansökan direkt till behörig åklagare.

En ansökan från en stat som är medlem i Europeiska unionen eller från Island, Norge *eller* Schweiz får göras direkt hos behörig åklagare eller domstol. Detsamma gäller om det i en internationell överenskommelse som är bindande för Sverige har avtalats om att ansökan får skickas direkt.

En ansökan om rättslig hjälp i Sverige enligt denna lag *ska* ges in till Justitiedepartementet, som lämnar ansökan till Åklagarmyndigheten eller till behörig domstol om inte ansökan *ska* prövas av regeringen. Justitiedepartementet kan efter samråd med Åklagarmyndigheten lämna ansökan direkt till behörig åklagare.

En ansökan från en stat som är medlem i Europeiska unionen eller från Island, Norge, Schweiz *eller Liechtenstein* får göras direkt hos behörig åklagare eller domstol. Detsamma gäller om det i en internationell överenskommelse som är bindande för Sverige har avtalats om att ansökan får skickas direkt.

4 kap.

20 §²

Även om den gärning som ansökan avser inte motsvarar ett brott enligt svensk lag, får husrannsakan enligt 16 § göras och egendomen tas i beslag och överlämnas till den ansökande staten om ansökan har gjorts av en stat som är medlem i Europeiska unionen eller av Island, Norge *eller* Schweiz och det för gärningen kan dömas till fängelse i den ansökande staten.

Även om den gärning som ansökan avser inte motsvarar ett brott enligt svensk lag, får husrannsakan enligt 16 § göras och egendomen tas i beslag och överlämnas till den ansökande staten om ansökan har gjorts av en stat som är medlem i Europeiska unionen eller av Island, Norge, Schweiz *eller Liechtenstein* och det för gärningen kan dömas till fängelse i den ansökande staten.

¹ Senaste lydelse 2006:904.

² Senaste lydelse 2006:904.

I ett sådant ärende om rättslig hjälp som avses i 1 kap. 5 § första stycket 1 får husrannsakan göras samt egendom tas i beslag och överlämnas till den ansökande staten om den gärning ansökan avser motsvarar ett brott för vilket enligt svensk lag eller enligt den ansökande statens lag är föreskrivet fängelse i sex månader eller mer. Vad som sagts nu gäller inte om första stycket är tillämpligt.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

3 Förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 4 §, 5 kap. 1 c §, 7 kap. 6 §, 8 kap. 1 § och 20 kap. 7 och 8 §§ utlänningslagen (2005:716) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

4 §¹

Med Schengenkonventionen avses i denna lag konventionen om tillämpning av Schengenavtalet av den 14 juni 1985.

Med Schengenstat avses

1. en stat som har tillträtt eller anslutit sig till Schengenkonventionen, samt

2. Island, Norge *och* Schweiz.

2. Island, Norge, Schweiz *och* Liechtenstein.

5 kap.

1 c §²

I Dublinförordningen finns bestämmelser om överföring av asylsökande som tillämpas gentemot EU-stater samt Island, Norge *och* Schweiz.

Vid beslut om överföring enligt Dublinförordningen ska asylansökan avvisas.

I Dublinförordningen finns bestämmelser om överföring av asylsökande som tillämpas gentemot EU-stater samt Island, Norge, Schweiz *och* Liechtenstein.

7 kap.

6 §³

Uppehållstillstånd får återkallas för den som inte är medborgare i en *stat som tillhör Europeiska unionen* även i andra fall än som avses i 2 §, om ett beslut om avvisning eller utvisning har meddelats i en *stat som tillhör Europeiska unionen* eller i Island, Norge *eller* Schweiz och beslutet är grundat på att det finns ett allvarligt hot mot den allmänna ordningen eller den inre säkerheten och på att

Uppehållstillstånd får återkallas för den som inte är medborgare i en *EU-stat* även i andra fall än som avses i 2 §, om ett beslut om avvisning eller utvisning har meddelats i en *EU-stat* eller i Island, Norge, Schweiz *eller* Liechtenstein och beslutet är grundat på att det finns ett allvarligt hot mot den allmänna ordningen eller den inre säkerheten och på att

¹ Senaste lydelse 2006:946.

² Senaste lydelse 2009:1542.

³ Senaste lydelse 2006:946.

1. utlänningen i den beslutande staten har dömts för ett brott för vilket det är föreskrivet fängelse i minst ett år, eller

2. utlänningen är skäligen misstänkt för att ha begått ett grovt brott eller att det finns starka skäl som tyder på att utlänningen avser att begå ett sådant brott.

Första stycket gäller inte en familjemedlem till en medborgare i en *stat som tillhör Europeiska unionen* eller till en medborgare i Island, Norge eller Schweiz som har utövat sin rätt till fri rörlighet enligt de regler som gäller inom Europeiska unionen. Med familjemedlem avses

– make eller sambo,

– barn under 21 år som är beroende av föräldern för sin försörjning, och

– förälder som är beroende av barnet för sin försörjning.

Ett uppehållstillstånd får inte återkallas enligt första stycket innan samråd har skett med den stat som har beslutat om avvisning eller utvisning.

8 kap.

1 §⁴

En utlänning får avvisas

1. om han eller hon saknar pass när det krävs pass för inresa eller vistelse i Sverige,

2. om han eller hon saknar visering, uppehållstillstånd eller något annat tillstånd som krävs för inresa, vistelse eller arbete i Sverige,

3. om det vid utlänningens ankomst till Sverige kommer fram att han eller hon tänker besöka något annat nordiskt land men saknar det tillstånd som krävs för inresa där,

4. om han eller hon vid inresan undviker att lämna begärda uppgifter, medvetet lämnar oriktiga uppgifter som är av betydelse för rätten att resa in i Sverige eller medvetet förtiger någon omständighet som är av betydelse för den rätten,

5. om han eller hon inte uppfyller de krav för inresa som föreskrivs i artikel 5 i Schengenkonventionen, eller

6. om han eller hon har avvisats eller utvisats från en *stat som ingår i Europeiska unionen* eller från Island, Norge eller Schweiz och förhållandena är sådana som avses i 7 kap. 6 § eller beslutet om avvisning eller utvisning har grundats på att utlänningen inte har följt gällande bestämmelser om en utlännings inresa eller vistelse i den staten.

6. om han eller hon har avvisats eller utvisats från en *EU-stat* eller från Island, Norge, Schweiz eller *Liechtenstein* och förhållandena är sådana som avses i 7 kap. 6 § eller beslutet om avvisning eller utvisning har grundats på att utlänningen inte har följt gällande bestämmelser om en utlännings inresa eller vistelse i den staten.

⁴ Senaste lydelse 2006:946.

En EES-medborgare får inte avisas enligt första stycket 1, om han eller hon på annat sätt än genom innehav av pass kan styrka sin identitet. Detsamma *skall* gälla en EES-medborgares familjemedlem som inte själv är EES-medborgare.

En EES-medborgare och hans eller hennes familjemedlem får inte avisas enbart på den grunden att han eller hon inte uppfyller vad som sägs i artikel 5.1 c i Schengenkonventionen i fråga om tillräckliga medel för uppehälle.

En EES-medborgare får inte avisas enligt första stycket 1, om han eller hon på annat sätt än genom innehav av pass kan styrka sin identitet. Detsamma *ska* gälla en EES-medborgares familjemedlem som inte själv är EES-medborgare.

20 kap.

7 §⁵

Till fängelse i högst två år eller, när omständigheterna är mildrande, till böter döms den som genom att dölja en utlänning eller genom någon annan sådan åtgärd uppsåtligen hjälper utlänningen att olovligen uppehålla sig i Sverige, *medlemsstat i Europeiska unionen, eller Island, Norge eller Schweiz*, om detta görs i vinstsyfte.

För försök till brott enligt denna paragraf döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Till fängelse i högst två år eller, när omständigheterna är mildrande, till böter döms den som genom att dölja en utlänning eller genom någon annan sådan åtgärd uppsåtligen hjälper utlänningen att olovligen uppehålla sig i Sverige, *en annan EU-stat eller Island, Norge, Schweiz eller Liechtenstein*, om detta görs i vinstsyfte.

paragraf döms till ansvar enligt

8 §⁶

Den som uppsåtligen hjälper en utlänning att olovligen komma in i eller passera genom Sverige, *medlemsstat i Europeiska unionen eller Island, Norge eller Schweiz* döms för människosmuggling till fängelse i högst två år.

Är brottet att anse som grovt döms för grov människosmuggling till fängelse, lägst sex månader och högst sex år. Vid bedömning av om brottet är grovt *skall* särskilt beaktas om gärningen

1. utförts mot ersättning,
2. utgjort ett led i en verksamhet som avsett ett stort antal personer, eller
3. utförts under former som innebär livsfara för utlänningen eller annars utförts under hänsynslösa former.

Den som uppsåtligen hjälper en utlänning att olovligen komma in i eller passera genom Sverige, *en annan EU-stat eller Island, Norge, Schweiz eller Liechtenstein* döms för människosmuggling till fängelse i högst två år.

Är brottet att anse som grovt döms för grov människosmuggling till fängelse, lägst sex månader och högst sex år. Vid bedömning av om brottet är grovt *ska* särskilt beaktas om gärningen

⁵ Senaste lydelse 2006:946.

⁶ Senaste lydelse 2006:946.

Är brottet att anse som ringa döms till böter eller fängelse i högst sex månader.

För försök eller förberedelse till brott enligt denna paragraf döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (2005:754) om transitering av tredjelandsmedborgare

Härigenom föreskrivs att 1 och 9 §§ lagen (2005:754) om transitering av tredjelandsmedborgare ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

I denna lag finns bestämmelser om transitering i samband med att en tredjelandsmedborgare, som har avvisats eller utvisats från en stat som är medlem i Europeiska unionen eller från Island, Norge *eller* Schweiz, återsänds med flyg via Sverige.

Med tredjelandsmedborgare avses i lagen en person som inte är medborgare i en stat som är medlem i Europeiska unionen eller medborgare i Island, Norge *eller* Schweiz.

En tredjelandsmedborgare som har avvisats eller utvisats från Sverige och som transiteras via en annan medlemsstat eller Island, Norge *eller* Schweiz, *skall* omedelbart återtas till Sverige på begäran av den staten om

1. tillståndet att bevilja transitering har återkallats,
2. tredjelandsmedborgaren under transiteringen har rest in i den staten utan tillstånd, eller
3. fortsatt transitering eller återsändande till destinationslandet inte går att genomföra.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

Föreslagen lydelse

1 §¹

I denna lag finns bestämmelser om transitering i samband med att en tredjelandsmedborgare, som har avvisats eller utvisats från en stat som är medlem i Europeiska unionen eller från Island, Norge, Schweiz *eller Liechtenstein*, återsänds med flyg via Sverige.

Med tredjelandsmedborgare avses i lagen en person som inte är medborgare i en stat som är medlem i Europeiska unionen eller medborgare i Island, Norge, Schweiz *eller Liechtenstein*.

9 §²

En tredjelandsmedborgare som har avvisats eller utvisats från Sverige och som transiteras via en annan medlemsstat eller Island, Norge, Schweiz *eller Liechtenstein*, *ska* omedelbart återtas till Sverige på begäran av den staten om

1. tillståndet att bevilja transitering har återkallats,
2. tredjelandsmedborgaren under transiteringen har rest in i den staten utan tillstånd, eller
3. fortsatt transitering eller återsändande till destinationslandet inte går att genomföra.

¹ Senaste lydelse 2006:945.

² Senaste lydelse 2006:945.